

EESRK info

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas – tiltas tarp Europos ir organizuotos pilietinės visuomenės 2016 m. gruodžio mėn. | LT

REDAKCIJOS SKILTIS
Metas vilčiai, metas taikai

Tokie plataus užmojo ir ilgalaikiai projektai kaip Europos Sąjunga patiria pakilimų ir nuosmukių, o jų tvirtumą galima išmatuoti didžiuoju demokratijos barometru, suteikiančiu žmonėms galimybę parodyti savo pasitenkinimo vadovais ir vyriausybės laipsnį.

Nepaisant stipraus pasipriešinimo, JK balsavo už pasitraukimą iš ES, o Donaldas Trumpas laimėjo JAV prezidento rinkimus.

Piliečiai išreiškė savo valią ir, nors rezultatai gali kelti nerimą, dabar turime žvelgti į ateitį. Šių dviejų rezultatų poveikis dar nėra visiškai įvertintas, tačiau aišku viena: Europa turės susitaikyti su šia nauja tikrove ir veikti konstruktyviai.

Tačiau kaip sugrąžinti piliečių pasitikėjimą Europos projektu? Neabejoju, kad sprendimas priklauso nuo pilietinės visuomenės ir jos atsparumo pokyčiams. Kaip tik čia prasideda visi teigiami veiksmai. Turime sutelkti dėmesį į piliečius ir iš jų pasimokyti. Imkime, pavyzdžiui, teroristinius išpuolius ir migracijos krizę. 2016 m. liks atmintyje dėl šių žiaurių aktų ir migrantų bei pabėgėlių antplūdžio į Europą. Šių įvykių priešakyje ir vėl buvo pilietinė visuomenė. Paprasti žmonės ir organizacijos padarė nepaprastų dalykų dėl žmonių, kurie prarado viską, kenčia ir jaučiasi beviltiškai. Įkvepiančių užuojautos pavyzdžių galima rasti visose valstybėse narėse.

Šiais metais įvykusiame **EESRK pilietinės visuomenės žiniasklaidos seminare** dėmesys buvo sutelktas į komunikaciją migracijos klausimu: buvo siekiama apžvelgti visos Europos žiniasklaidos vaidmenį darant įtaką visuomenės atsakai į krizę. Tikimės, kad seminaras, kuriame pasikeista patirtimi ir geros praktikos pavyzdžiais, padėjo sukurti konstruktyvesnį požiūrį. 2016 m. **EESRK pilietinės visuomenės apdovanojimas** taip pat bus galimybė pristatyti išskirtinius pabėgėlių ir migrantų priėmimo ir integracijos Europoje atvejus. Penki nugalėtojai (**Artemiszió Foundation, Vengrija; Dionysis Arvanitakis, Graikija; ILIAKTIDA, Graikija; SOS Méditerranée, Vokietija; SOS Racismo Gipuzkoa, Ispanija**) už savo nuopelnus bus apdovanoti gruodžio 15 d. EESRK plenarinėje sesijoje.

Labai svarbu pranešti apie šiuos gerus Europos pavyzdžius siekiant skleisti informaciją ir sukurti realų tarpvalstybinį humanitarinės pagalbos tinklą. Veiksminga komunikacija tapo svarbesnė nei kada nors anksčiau. Vien darbą atlikti nebepakanka; labai svarbu didinti informuotumą apie tai, kaip stengiamės pagerinti piliečių gyvenimą. EESRK nusprendė daugiausia dėmesio skirti šioms pastangoms ir šiems žmonėms, kadangi dėl tokių žmonių Europai dar yra vilties.

Už komunikaciją atsakingas EESRK pirmininko pavaduotojas **Gonçalo Lobo Xavier**

ĮSIDĖMĖTINOS DATOS

2016 m. gruodžio 14–15 d. Briuselis
EESRK plenarinė sesija

2016 m. gruodžio 15 d., Briuselis
Pilietinės visuomenės premijos įteikimo ceremonija

ŠIAME LEIDINIO NUMERYJE

2 EESRK ragina sukurti finansinę priemonę siekiant sustabdyti laivų ardymą tiesiog ant kranto

2 EESRK pilietinės visuomenės premija migracijos srityje, skiriama įkvepiantiems ir sėkmingiems žmonių solidarumo pavyzdžiams

3 Madi Sharma rašo knygą, kad padėtų 7 milijardus idėjų paversti veiksmais

EESRK nuomone, Europa turi labiau stengtis dėl vartotojų

EESRK pateikė tris svarbias nuomones dėl **geografinio blokavimo, tarptinklinio ryšio ir siuntų pristatymo**, ragindamas Europos Komisiją iš dalies pakeisti savo pasiūlymus, kad bendroji rinka vartotojams taptų realybe.

EESRK mano, jog, nepanašu, kad Komisijos pasiūlymas dėl **geografinio blokavimo** sumažins vartotojų ir įmonių nepasitenkinimą, ir rekomenduoja sudaryti vienodas sąlygas prekybai internetu ir neelektroninei prekybai šalinant kliūtis parduoti ir pirkti prekes bei paslaugas kitoje šalyje. ES turi išnagrinėti labai skirtingą valstybių narių pramonės politiką ir teisės aktus.

Tarptinklinio ryšio klausimu EESRK rimtai abejoja dėl Komisijos pasiūlyme numatytos galimybės operatoriams derėtis dėl didmeninės kainodaros sistemų, o ne vien dėl reguliuojamų didžiausių kainų. Problemų kelia tai, kad „novatoriškos didmeninės kainodaros sistemos“, o ne vien reguliuojamos kainos, nebūtų tiesiogiai susietos su duomenų naudojimu ir panašu, kad derybose gali būti sudaromi neteisėti susitarimai, o stambieji operatoriai gali piktnaudžiauti dominuojančia padėtimi. Be to, dėl tarptinklinio ryšio mokesčių panaikinimo sumažėjusios pajamos gali būti kompensuojamos vartotojams nustatytais didesniais nacionaliniais tarifais. Todėl

EESRK pasisako už prevencijos priemones ir didesnę skaidrumą, kad vartotojai aiškiai suprastų telefono sąskaitoje pateiktą informaciją.

Tarptautinio pristatymo paslaugų tarifai gali būti beveik penkis kartus didesni už nacionaliniu mastu teikiamų siuntimo paslaugų tarifus, kai gaunamos siuntos iš e. prekybos įmonių užsienyje. Šių skirtumų negalima pagrįsti papildomomis išlaidomis paskirtose šalyje, ir tai atgraso vartotojus pirkti kitose valstybėse narėse. EESRK nuomone, Komisija visoms siuntų pristatymo tarnyboms turėtų nustatyti griežtus paslaugų tarifų sumažinimo terminus ir įspėti, kad to nepadarius bus nustatytos tarifų ribos. (cad/dm)

ES kovos su pinigų plovimu priemonės turi apimti visas didelės rizikos trečiąsias šalis

Didelės rizikos trečiųjų šalių, kurioms taikomos sustiprintos išsamos patikrinimo priemonės, sąrašas (paskelbtas liepos 14 d.) neapima daugelio šalių, manoma, veikiančių kaip mokesčių rojai pinigų plovimo tikslais, ypač paminėtų „Panamos dokumentuose“. EESRK nuomone dėl ES kovos su pinigų plovimu direktyvos siūloma arba sudaryti naują didelės rizikos trečiųjų šalių sąrašą, arba išplėsti priemonių taikymo sritį.

Pranešėjas Javier Doz Orrit gruodžio mėn. plenarinėje sesijoje pasiūlė, kad „laisvosios

prekybos ir ekonominės partnerystės susitarimus būtų įtraukti skyriai dėl kovos su mokesčiais sukčiavimu ir mokesčių vengimu, pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu“. EESRK yra priėmęs dvi nuomones dėl kovos su pinigų plovimu, terorizmo finansavimu ir mokesčių vengimu. Nuomone raginama sukurti centralizuotą banko sąskaitų registrą, teikti daugiau skaidresnės informacijos apie įmonių ir patikos fondų paramos gavėjus, kovos su nesąžininga konkurencija mokesčių srityje priemones, veiksmus finansinių sandorių, sudarytų naudojant išankstinio mokėjimo

korteles, anonimiškumo problemai spręsti ir sustiprintos kontrolės operacijas bendradarbiaujant su finansinės žvalgybos padaliniais.

„Reikėtų Europos lygmeniu suderinti teisinės priemones, taikytinas nusikalstamai veikai, susijusiai su pinigų plovimu, mokesčiais sukčiavimu, korupcija ir terorizmo finansavimu bei jų ryšiais“, – kalbėjo Petru Sorin Dandea (RO, Darbuotojų gr.), EESRK nuomonės dėl *Galimybės gauti kovos su pinigų plovimu informaciją mokesčių institucijoms* pranešėjas. (mm)

10-ajame pilietinės visuomenės žiniasklaidos seminare, surengtame Vienos diplomatijos akademijoje, rekordinis dalyvių skaičius

10-asis pilietinės visuomenės žiniasklaidos seminaras, surengtas 2016 m. lapkričio 24–25 d. Vienos diplomatijos akademijoje, pritraukė ne tik pilietinės visuomenės atstovus, bet ir diplomatus, tarptautines organizacijas bei žurnalistus. Seminarą rėmė JT informacijos centras Vienoje, ES pagrindinių teisių agentūra, Austrijos Europos, integracijos ir užsienio reikalų ministerija, ES Tarybai pirmininkaujanti Slovakija ir Vienos miestas. Renginį vedė EESRK pirmininko pavaduotojas Gonçalo Lobo-Xavier. EESRK pirmininkas Georges Dassis dalyvavo renginio atidaryme, o EESRK narys Georgi Stoev, grupių pirmininkai Luca Jahier ir Gabriele Bischoff ir skyriaus pirmininkas Pavel Trantina aktyviai dalyvavo diskusijose. Diskusijose

daugiausia dėmesio buvo skirta „migracijos komunikacijai“, jos vyko keturiose grupėse, susikirstytose pagal temas: kova su neteisėtu migrantų gabenimu, žiniasklaidos vaidmuo, socialinė integracija ir politikos formuotojų vaidmuo.

Įvairių sričių ekspertai, asmeniškai su tema susiję pranešėjai, šiomis temomis rašantys žurnalistai ir pilietinės visuomenės atstovai kartu su auditorija sukėlė gyvas diskusijas apie naujus ar jau gerai žinomus faktus, įskaitant ir keletą jaudinančių momentų. EESRK ketina išleisti brošiūrą su įdomiais ir svarbiais pasisakymais bei išvadomis, su kuria 2017 m. pradžioje bus galima susipažinti ir EESRK tinklalapyje. Ribotas egzempliorių skaičius taip pat bus atspausdintas popieriuje. (sma)

EESRK ir TDO konferencija dėl darbo ateities: globalizacija, klimato kaita, technologinė pažanga ir didėjanti nelygybė

Iš kairės į dešinę: TDO generalinis direktorius Guy Rider, EESRK pirmininkas Georges Dassis ir Europos Komisijos narė Marianne Thyssen spaudos konferencijoje dėl darbo ateities

2016 m. lapkričio 15–16 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas kartu su Tarptautine darbo organizacija (TDO) Briuselyje surengė aukšto lygio dialogą tema **Darbo ateitis**. Jame dalyvavo daugiau kaip 300 Europos socialinių partnerių ir pilietinės visuomenės atstovų. Į įžanginės sesijos dalyvius kreipėsi EESRK pirmininkas Georges Dassis, naujai kadencijai perrinktas TDO generalinis direktorius Guy Ryder ir Europos Komisijos narė Marianne Thyssen.

Dėl didėjančios globalizacijos Europos darbuotojams ir darbdaviams tenka atremti didžiulius iššūkius. Jie apima nestandartines užimtumo formas ir radikalius technologijų pokyčius, kurie daro poveikį pačiam darbo pobūdžiui. Subranga, savarankiškas darbas, nefikuoto darbo laiko sutartys, nereguliarios darbo

valandos ir darbas internetu per tarpininkus sparčiai tampa kasdieniai Europos darbuotojų ir darbdavių rūpesčiai. 2016 m. pavasario Eurobarometro duomenimis, darbo vietos garantija kelia didelį susirūpinimą Europos piliečiams – 47 proc. europiečių mano, kad, kalbant apie ekonominės krizės poveikį užimtumui, „blogiausia dar priešakyje“.

Konferencijoje vykusių diskusijų metu daugiausia dėmesio buvo skiriama darbo vaidmeniui visuomenėje, besikeičiantiems darbo modeliams ir sąlygoms bei technologinių naujovių ir globalizacijos poveikiui darbo vietai ir darbo sektoriaus valdymui. Konferencijos metu apibrėžti sprendimai papildys TDO šimtųjų metinių iniciatyvą „Ateities darbai“. (cad)

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto pirmininko pareiškimas dėl pagrindinių teisių padėties Turkijoje

Po EESRK biuro neeilinio posėdžio, įvykusio 2016 m. lapkričio 10 d., pirmininkas padarė šį pareiškimą.

Norėčiau išreikšti begalinį susirūpinimą dėl dabartinės padėties Turkijoje užtikrinant pagrindines teises.

Nors reikia griežtai pasmerkti nusikalstamą bandymą jėga užimti valdžią, mėginimas įvykdyti perversmą jokia būdu negali būti pretekstas nustoti gerbti pagrindines teises.

Be to, ypač didelį nerimą kelia tai, kad atimtos kai kurios šiam bandymui įvykdyti valstybės perversmą nepriimančių piliečių, pilietinės visuomenės organizacijų, žurnalistų ir politikų laisvės, nors nėra jokių įrodymų apie jų dalyvavimą. Turkija privalo vykdyti savo įsipareigojimus, visų pirma numatytus Europos žmogaus teisių konvencijoje, ir užtikrinti, kad netgi išskirtiniais atvejais, kuriuos pateisina nepaprastoji padėtis, būtų laikomasi Europos Tarybos ir Europos Žmogaus Teisių Teismo praktikos standartų žmogaus teisių srityje.

Raginu Turkijos valdžios institucijas ieškoti kitų būdų, kaip įveikti šį išbandymą: atsižvelgiant į pačios Turkijos, jos gyventojų ir jos būsimų santykių su Europos Sąjunga interesą, svarbu, kad šalis ryžtingai ir atkakliai siektų ugdyti pliuralistinę ir taikią visuomenę, kurioje būtų galima laisvai reikšti mintis (išskyrus kurstyti smurtą), būtų visapusiškai užtikrinama žodžio laisvė ir teisė burtis į asociacijas, įskaitant teisę viešai protestuoti arba dalyvauti streike, ir kurioje galėtų gyventi ir be baimės reikšti savo nuomonę visos pilietinės visuomenės grupės ir mažumos. Esu įsitikinęs, kad tai geriausias būdas šalyje galutinai sumažinti bet kokią pavojų, suvienyti gyventojus nepaisant jų įvairovės ir iš tiesų veiksmingai pasiręmę narystei Europos Sąjungoje.

Georges Dassis

Energiją gaminantis vartotojas. Iššūkių ir galimybių ES

Gaminantys vartotojai yra naujokai itin sudėtingoje šiandienos energetikos rinkoje. Tai yra pavieniai asmenys, namų ūkiai arba kooperatyvai, kurie dažnai vietos lygmeniu gamina ir vartoja energiją. Pavyzdžiui, jie gali gaminti energiją vėjo minijėgainėmis, fotovoltinėmis plokštėmis, saulės energijos kolektoriais arba šilumos siurbliais.

Savo nuomonėje apie energiją gaminantį vartotoją ir energijos kooperatyvus EESRK pabrėžia,

kad svarbu nustatyti šių naujų dalyvių veikimo rinkoje taisykles siekiant skatinti jų plėtrą, bet kartu ir užkirsti kelią konkurencijos iškreipimui.

Gaminantys vartotojai energiją gamina savo reikmėms, tačiau dažnai pagamina jos daugiau, todėl labai svarbu išspręsti energijos pertekliaus klausimą, visų pirma tobulinant energijos kaupimo technologijas ir gerinant jungtis tarp skirtingus energijos gamybos ir vartojimo profilius turinčių Europos regionų.

EESRK pilietinės visuomenės premija migracijos srityje, skiriama įkvepiantiems ir sėkmingiems žmonių solidarumo pavyzdžiams

Šiais metais gautas rekordinis paraiškų dėl EESRK pilietinės visuomenės migracijos premijos skaičius (283) aiškiai parodė, kad migracija ir pabėgėlių integracija Europos pilietinei visuomenei vis dar yra svarbi veiklos sritis ir susirūpinimą keliantis klausimas. 2016 m. premija bus apdovanoti pavyzdiniai ir įkvepiantys projektai, geriausiai parodę žmogiškąjį solidarumą Europoje ir darę realų poveikį vietos lygmeniu.

EESRK atrinko 5 paraiškas dėl 2016 m. Europos pilietinės visuomenės migracijos premijos iš Vengrijos, Vokietijos, Ispanijos ir Graikijos. Šių metų premija turėtų būti skirta asmenims ir organizacijoms, kurie išsiskyrė savo darbu gerinant migrantų gyvenimo kokybę ir skatinant jų integraciją į Europos visuomenę.

Į galutinį sąrašą įtrauktos šios paraiškos:

- **SOS Méditerranée** – Vokietijos vadovaujamas projektas, kuris padėjo išgelbėti 5 000 gyvybių jūroje,
- **Dionysis Arvanitakis** – į aštuntą dešimtį įkopęs kepėjas iš Graikijos, kuris ėmėsi iniciatyvos tūkstančiams išalkusių ir viltį praradusių migrantų dalinti duoną ir kepinius,
- **SOS Racismo Gipuzkoa – Gipuzkoako SOS Arrazakeria** – Ispanijos projektas, kai tūkstančiai vietos gyventojų ir migrantų buvo susodinti prie stalo, kad kartu pavalgytų ir suprastų vieni kitus, ir
- **Artemiszió Foundation ir Iliaktida** – dar du projektai, kurie buvo išbandyti Vengrijoje ir Graikijoje padedant migrantams ir sudarant palankesnes sąlygas jų socialinei integracijai.

Apdovanojimus pelnę projektai bus paskelbti gruodžio 15 d. EESRK plenarinės sesijos Briuselyje metu surengus iškilmingą apdovanojimų ceremoniją. Padėka už darbą laimėtojams bus 50 000 eurų premija grynaisiais, kad jų projektams būtų suteiktas taip reikalingas postūmis ir dar daugiau žmonių sulauktų pagalbos. Pirmosios vietos laimėtojas gaus didžiausią apdovanojimą. Pilietinės visuomenės premija jau aštuonerius metus apdovanojami EESRK veiklai svarbių sričių projektai. (mr/sk/jk)

EESRK ragina sukurti finansinę priemonę siekiant sustabdyti laivų ardymą tiesiog ant kranto

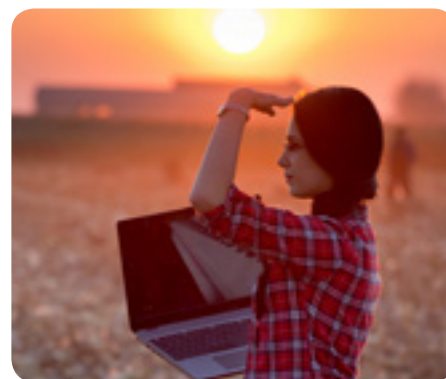
Šis laivų ardymo būdas (angl. beaching) paplitęs tose šalyse, kuriose pigi darbo jėga, darbininkų teisės ginamos silpnai arba visiškai neginamos, o 12–16 valandų darbo dienos užmokestis siekia apie 3 eurus.

EESRK nario, Bendrosios rinkos, gamybos ir vartojimo skyriaus (INT) pirmininko ir EESRK nuomonės savo iniciatyva **Laivų ardymas ir atliekas perdurbanti visuomenė** pranešėjo Martin Siecker (NL, Darbuotojų gr.) įsitikinimu, tokia padėtis yra nepriimtina: „Turime užkirsti kelią šiam pavojingam darbui, kurio metu patys neturtingiausi yra išnaudojami ir kasdien rizikuoja savo gyvybe. ES moralinė pareiga – ir trečiojoje šalyse ginti darbuotojų teises.“

EESRK ragina Komisiją parengti griežtesnius teisės aktus, kuriuose būtų pripažįstama laivų savininkų atsakomybė ir pareiga tinkamu būdu ardyti savo laivus, o laivų savininkams taikyti principą „teršėjas moka“. „Jei Europa iš tikrųjų siekia, kad jos laivai būtų ardomi atsakingai, ji turi užtikrinti, kad tos sąnaudos būtų įtrauktos į laivo eksploatavimo sąnaudas“, – teigia bendrapranešėjas Richard Adams.

Europos Komisijos ES laivų perdurbimo reglamente, kuris įsigalios 2018 m., nustatyti aukšti laivų perdurbimo kompleksams taikomi standartai, tačiau laivų savininkai gali lengvai apeiti šiuos standartus perduodami laivo nuosavybės teisę arba tiesiog atsisakydami ES valstybės narės vėliavos. Tačiau taikant EESRK pasiūlytą finansinę priemonę būtų galima užkirsti kelią laivų savininkams atsikratyti jiems tenkančios atsakomybės, nes, jei jų laivai bus ardomi ne ES patvirtintuose kompleksuose, jie negalės reikalauti grąžinti sumokėtų pinigų ir turės patys padengti išlaidas. (sma)

EESRK mano, kad vartotojų energijos gamyba turėtų atlikti svarbų vaidmenį aktyviai įgyvendinant energijos nepritekliaus mažinimo ir pažeidžiamų visuomenės grupių apsaugos politiką. Ji taip pat galėtų padėti skatinti regioninę ekonominę plėtrą ir spręsti kai kurias su senėjančiais gyventojais ir senjorų ekonomika (angl. *silver economy*) susijusias problemas. Šiuo požiūriu labai svarbus bus pilietinės visuomenės organizacijų ir vietos bei regionų valdžios institucijų dalyvavimas. (cad)

Prekiaukime ir geriau apie tai informuokime

Išsamaus ekonomikos ir prekybos susitarimo (CETA) pamokos

Dilyana Slavova (BG, Įvairių interesų gr.), EESRK Išorės santykių skyriaus pirmininkė

Prekyba yra gerai. Sąžininga ir skaidri prekyba – dar geriau. Visada taip buvo. Prekyba buvo pagrindinė priešistorinių žmonių veikla, ir, kol nebuvo išrasti šiuolaikiniai pinigai, jie keitėsi prekėmis ir paslaugomis.

Pradėjus sudarinėti didelio masto tarptautinius susitarimus, tai tapo šiek tiek sudėtingiau. Laisvosios prekybos susitarimų istorija, derybas gaubiantis paslaptimis ir nutekėjusi informacija apie faktinį susitarimų sukūrimą puikiai prielaidas nepasitikėjimui ir įtarumui.

Naujausias pavyzdys – ES ir Kanados išsamus ekonomikos ir prekybos susitarimas (CETA). Jam turėjo pritari visi ES valstybės narės. Po to, kai spalio 28 d. buvo pasiektas bendras sutarimas, 28 ES valstybės narės susitarimui pritarė.

Tačiau kai kurie ES piliečiai prieš jį protestavo. Valonai ne vieninteliai, kurie tam priešinosi. Peticiją prieš CETA pasirašė 3,4 mln. Europos piliečių, ir Europoje yra daugiau kaip 2 000 „laisvų nuo TPIP ir IEPS zonų“. Šios nuomonės nereikėtų ignoruoti. Reikia rimtai žiūrėti į žmonių nuogąstavimus ir veikti skaidriai.

Todėl nekyla abejonių, jog būtina rasti geresnių būdų pristatyti laisvosios prekybos susitarimus, dalyvaujant ir ES valstybės narėms, ir nacionalinėms vyriausybėms, ir įsiklausyti į organizuotos pilietinės visuomenės nuomonę. ES turi dar kartą pasimokyti iš šios nesėkmingos patirties: reikia būti skaidriems, ypač turint omenyje vykstančias laisvosios prekybos derybas su Jungtinėmis Valstijomis. Skaidrumas turi būti svarbiausias visų prekybos ir investicijų

susitarimų aspektas ir visas ratifikavimo procesas turėtų būti pagrįstas demokratijos principais.

Diskusijos dėl CETA parodė, kad esminė problema yra informavimas apie prekybą. Būtų klaidinga manyti, kad susietame ir globalizuotame šiandienos pasaulyje galime sustabdyti prekybą ir uždaryti mūsų rinkas. Negalime sustabdyti technologijų, inovacijų ir automatizacijos pažangos. Šiandien mums labiausiai reikia formuoti prekybos liberalizavimą pagal savo vertybes ir užtikrinti, kad jis pateisintų Europos piliečių lūkesčius. Atsakomybė už derybas dėl prekybos susitarimų tenka ES, kadangi, suteikdama priegarbę prie didelės ES rinkos, ji suteikia mums daugiau galimybių patekti į užsienio rinkas. Tačiau valstybės narės kartu su ES turėtų daugiau dėmesio skirti prekybos susitarimų įgyvendinimui ir koregavimo politikai, kuri geriau atlieptų kiekvienos valstybės narės socialinės politikos, infrastruktūros ir inovacijų iššūkius. Prekybos privalumai yra plačiai pasklidę ir nėra juntami iš karto, o trūkumai gali pasireikšti staiga ir turėti tiesioginį poveikį. ES valstybės narės turėtų vėl užmezgti ryšius su savo piliečiais,

kad pristatytų ir paaiškintų prekybos susitarimus, įskaitant jų vertybes, galimą naudą ir problemas, ir kad organizuota pilietinė visuomenė galėtų svariai prisidėti prie šių diskusijų.

CETA pamokos turėtų būti deramai ir greitai išmoktos. Tai galimybė ES sprendimų priėmėjams atgaivinti ES prekybos politiką skaidriai ir demokratiškai derantis dėl būsimų ES prekybos susitarimų. Vadinasi, vyriausybės, parlamentus ir visuomenę teks įtraukti į šį procesą kuo anksčiau ir kuo plačiau. Tada jie iš tikrųjų galėtų užsitikrinti piliečių paramą visoje Europoje.

Neturėtume pamiršti, kad sudarant tokį išsamų susitarimą privalome suteikti galimybę visiems, kuriuos tai paveiks, išsakyti savo nuomonę. Taip veikia demokratija.

Mes už vertybių sąjungą, todėl privalome apsaugoti teisinę valstybę ir pagrindines teises

Europos Sąjunga – ne tik bendroji rinka, bet ir bendrų vertybių, formuojančių jos identitetą, sąjunga. Šios vertybės – tai žmogaus orumas, laisvė, lygybė, solidarumas ir Europos pagrindinių teisių chartijoje įtvirtinti principai.

Šių teisių, laisvių ir principų laikymasis yra būtina sąlyga, tačiau nėra mechanizmo, kuris užtikrintų jų apsaugą, kai joms iškyla pavojus valstybėje narėje. Neseniai priimtoje nuomonėje EESRK rekomenduoja žengti dar vieną žingsnį

siekiant tinkamai įgyvendinti teisinę valstybę ir demokratiją.

EESRK nuomone, ES pagrindinių teisių chartijos 51 straipsnis turėtų būti iš dalies pakeistas, kad būtų galima sukurti teisiškai privalomą mechanizmą, skirtą stebėti tokius aspektus kaip teisėtumas, normų hierarchija ir teisinis tikrumas, lygybė, nediskriminavimas, teisė laisvai kreiptis į teismą ir teisė į tinkamą teismo procesą, valdžios institucijų piktnaudžiavimas teisės aktais ir savivalės prevencija, valdžių padalijimas, pagarba politiniam pluralizmui ir jo apsauga, mažumos ir socialinė bei seksualinė įvairovė, pagarba žodžio ir spaudos laisvei. Toks mechanizmas leistų nustatyti trūkumus ir pareikalauti imtis taisomųjų veiksmų.

Siekiant palengvinti ES institucijų ir valstybių narių bendradarbiavimą puoselėjant demokratines vertybes, taip pat turėtų būti sudarytas naujas demokratijos paktas. EESRK kartu su pilietinės visuomenės organizacijomis galėtų organizuoti metinį forumą siekdamas įvertinti padėtį ES valstybėse narėse ir parengti pasiūlymus, kaip ištaisyti pažeidimus ir užkirsti jiems kelią. (cad)

Negalime susitaikyti su kaimo vietovių nykimu

Praejus dvidešimčiai metų po pirmosios Korko deklaracijos, EESRK kartu su Regionų komitetu (RK) lapkričio 9 d. surengė konferenciją, skirtą aptarti Europos Komisijos naują kaimo plėtros strategiją, kuri bus pagrįsta Korko 2.0 deklaracija.

„Jei nesuteiksime jaunimui galimybių investuoti į infrastruktūrą ir skatindami ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą kaimo vietovėse, prarasime patį vertingiausią kapitalą – mūsų jaunimą, ir tai bus kaimo vietovių nykimo pradžia“, – sakė EESRK NAT skyriaus pirmininkas Brendan Burns.

Tačiau, praėjus 20 metų po pirmosios konferencijos raginimo „teisingiau paskirstyti“ viešąsias išlaidas ir investicijas, atotrūkis tarp kaimo ir miesto vis didėja, iš dalies dėl to, kad sumažėjo kaimo plėtros finansavimas. EESRK pasisako už tai, kad į kaimą ir miestą būtų žiūrima kaip į abipusiai naudingas visumos dalis.

EESRK pirmininkas Georges Dassis pabrėžė savo įsipareigojimą kurti gyvybingesnes kaimo bendruomenes, kurios taip pat galėtų atlikti esminį vaidmenį siekiant Darnaus vystymosi darbotvarkės iki 2030 m. tikslų. Jis teigė: „Metas sukurti visų suinteresuotųjų subjektų strateginį aljansą, kuris skatintų geriau išnaudoti kaimo vietovių potencialą. Šiame aljanse turėtų būti ne tik EESRK ir Regionų komitetas, bet ir Europos Parlamentas.“ (sma)

22-ojoje klimato kaitos konferencijoje (COP 22) EESRK ragino nevalstybiniams subjektams suteikti svarbų vaidmenį sprendžiant klimato kaitos problemą

2016 m. lapkričio 7–18 d. Marakeše (Marokas) vyko 22-oji klimato kaitos konferencija (COP 22). Paryžiaus susitarime, priimtame 21-ojoje klimato kaitos konferencijoje (COP 21) ir įsigaliojusiam 2016 m. lapkričio 4 d., nustatytas ilgalaikis tikslas apriboti visuotinį atšilimą iki „gerokai mažiau nei 2°C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu“.

Paryžiaus susitarimo įgyvendinimas turės teigiamą poveikį kiekvieno Europos piliečio gyvenimui. Perėjimas nuo Paryžiaus konferencijos įsipareigojimų prie taršos anglies junginiais nedidinančios

ekonomikos – labai sudėtingas procesas, tačiau EESRK laikosi nuomonės, kad klimato politikos veiksmams visų pirma suteikia galimybę kurti naujas įmones bei darbo vietas ir didinti ES piliečių gerovę.

22-ojoje klimato kaitos konferencijoje EESRK dalyvavo kaip oficialios ES delegacijos stebėtojas ir siekė pristatyti naują klimato valdymo modelį, kuriame itin svarbus vaidmuo tenka nevalstybiniams subjektams.

Šiuo tikslu EESRK ir jo partneriai – Regionų komitetas, *Comité 21 France* (C21F) ir EBPO – nusprendė bendradarbiauti siekiant sukurti naują tarptautinę klimato koaliciją už daugiapakopį ir daugiatašalį valdymą, kad pilietinei visuomenei būtų suteiktas teisėtas vaidmuo įgyvendinant klimato politikos veiksmus. (mr)

EESRK delegacija įvertino neįgalių pabėgėlių padėtį Lesbo saloje ir Atėnuose

Spalio mėn. EESRK nuolatinės tyrimo grupės dėl neįgaliųjų teisių delegacija, įskaitant Ioannis Vardakastanis (EL, Įvairių interesų gr.), Bernard Noël (BE, Darbuotojų gr.) ir Dare Stojan (SI, Darbdavių gr.), lankėsi Graikijoje, kad įvertintų neįgalių pabėgėlių ir kitų migrantų padėtį priėmimo centruose Lesbo saloje ir Atėnuose. Šis vizitas buvo surengtas padedant Graikijos nacionalinei neįgaliųjų konfederacijai.

Graikijos pabėgėlių stovyklose šiuo metu gyvena 60 000 asmenų, kurių dauguma aiškiai ketina persikelti

EESRK narys Ioannis Vardakastanis su neįgalių pabėgėlių Lesbo saloje

į Vokietiją arba Švediją, bet uždarius sienas Graikija tapo ne tik tranzito, bet ir ilgesnio apsisojimo šalimi. Tačiau nėra duomenų, kiek tarp pabėgėlių yra neįgaliųjų.

Tai nustačius, neįgalūs vaikai ir suaugusieji turi būti apgyvendinti atvirose priėmimo centruose ir jiems turi būti suteiktos kuo geriausios sąlygos pagal kiekvieno centro galimybes. Stengiamasi užtikrinti priėmimo centrų prieinamumą neįgaliams pabėgėliams, tačiau dėl kalvotos teritorijos, atokių vietovių ir ribotų išteklų judumas ir pasiekiamumas yra tikra problema. Savaitę prieš vizitą pradėta įgyvendinti nauja programa, kuria siekiama leisti pabėgėlių vaikus į mokyklas. Tačiau neskirta dėmesio neįgaliams pabėgėlių vaikams.

2017 m. vasario mėn. EESRK surengs klausymą ir kitoms ES institucijoms bei atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams pristatys pagrindines šios misijos išvadas. (mm)

Pirmasis ES ir Čilės pilietinės visuomenės jungtinio konsultacinio komiteto posėdis

2016 m. spalio 4–5 d. ES ir Čilės pilietinės visuomenės jungtinis konsultacinis komitetas (JKK), įsteigtas pagal ES ir Čilės asociacijos susitarimą praėjus ne mažiau kaip 11 metų nuo asociacijos susitarimo įsigaliojimo, surengė savo pirmąjį posėdį.

JKK kartu pirmininkaus EESRK narė Lidija Pavic-Rogošic (HR, Įvairių interesų gr.) ir Čilės NVO tinklo „Acción“ koordinatorių Miguel Santibáñez. Pirmojo posėdžio tikslas – nustatyti JKK misiją ir užduotis, parengti darbo tvarkos taisyklių projektą ir bendrą darbo programą, grindžiamą abi puses dominančiais klausimais.

Ilgai lauktas JKK įsteigimas itin svarbiu ES ir Čilės santykių momentu – vykstant diskusijoms siekiant atnaujinti asociacijos susitarimą, įtraukiant skyrių dėl prekybos ir tvaraus vystymosi, atsižvelgiant į neseniai vykusias derybas dėl laisvosios prekybos susitarimų. EESRK tikisi, kad JKK atliks aktyvų

vaidmenį šiame procese ir taps vieninteliu pilietinės visuomenės patariamuoju organu rengiant būsimą susitarimą.

Daugiau informacijos pateikiama adresu <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.events-and-activities-spring-of-optimism>. (mr)

NAUJAS LEIDINYS

Pirmoji EESRK lengvai skaitoma brošiūra supratimo sunkumų turintiems piliečiams

Kas yra Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas?

EESRK ką tik išleido savo pirmąją lengvai skaitomą brošiūrą asmenims, kuriems sunku suprasti turinį dėl psichinės negalios, menko išsilavinimo ar kitų problemų, ribojančių jų galimybes susipažinti su informacija. Brošiūroje paprastai pristatomas EESRK, jo vaidmuo, veikimas ir veikla. Vartojama aiški kalba, spaudos technika ir išdėstymas atitinka tokio pobūdžio leidinių rengimo gairėse pateiktas rekomendacijas.

Leidžiama šiomis kalbomis: EN, FR, DE.

Pilietinės visuomenės vaidmuo įgyvendinant Europos energetikos sąjungą. Diskusija saugios, tvarios, konkurencingos ir įperkamos energijos klausimu Bratislavoje

parengė įvairių interesų grupė

2016 m. spalio 27 d. EESRK įvairių interesų grupė surengė diskusiją Bratislavoje siekdama aptarti *Pilietinės visuomenės vaidmenį įgyvendinant Europos energetikos sąjungą. Saugi, tvari, konkurencinga ir įperkama energija*.

Diskusijoje dalyvavo apie 120 pilietinės visuomenės atstovų iš Slovakijos ir EESRK, už energetikos sąjungą atsakingas Europos Komisijos pirmininko pavaduotojas Maroš Šefčovič ir Slovakijos valstybės sekretorius ekonomikos reikalams Vojtech Ferencz. Pradėdamas konferenciją įvairių interesų grupės pirmininkas Luca Jahier paragino visus dalyvius visapusiškai paremti ES energetikos sąjungą, kuri, jo nuomone, turi potencialo tapti „Trečiojo

Iš kairės į dešinę: Maroš Šefčovič, Luca Jahier ir Rudolf Kropil

tūkstantmečio žaliuoju Europos anglių ir plieno bendrijos atitikmeniu“.

Luca Jahier teigė, kad energetikos sąjungą, be jokios abejonės, suteikia didžiulį ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo ES galimybių ir yra veiksminga Europos bendradarbiavimo, sanglaudos, solidarumo ir pasitikėjimo priemonė. Šiam

požiūriui pritarė M. Šefčovič; jis pabrėžė, kad energetikos sąjungą yra bendru sutarimu grindžiamas Europos projektas ir kad pilietinė visuomenė, kuri sudaro Europos visuomenės pagrindą, privalo atlikti savo vaidmenį užtikrinant, kad perėjimas prie kitokio energetikos modelio būtų teisingas ir kad niekas nebūtų pamirštas. (cl) ●

Europos augimo ir konkurencingumo didinimas. Inicijatyvi prekybos darbotvarkė DABAR!

Jacek Krawczyk su JAV ambasadoriumi Charles Adams, Signe Ratso (EK Prekybos GD) ir Suomijos valstybės sekretoriaus pavaduotoju, atsakingu už išorės ekonomikos reikalus, Matti Anttonen

parengė Darbdavių grupė

Nors prekybos, kaip ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą skatinančio veiksnio, vaidmuo yra neginčijamas, visuomenės požiūris į prekybos liberalizavimą tampa vis blogesnis, todėl reikia veiksmingiau aiškinti susirūpinimą piliečiams keliančius klausimus. Tokios išvados prieita spalio 26 d. Helsinkyje vykusioje konferencijoje „Europos augimo ir konkurencingumo didinimas. Inicijatyvi prekybos

darbotvarkė DABAR!“. Konferenciją kartu organizavo EESRK darbdavių grupė, Suomijos pramonės įmonių konfederacija ir Suomijos tarptautiniai prekybos rūmai.

Pabrėžta, kad verslo organizacijos privalo aiškinti laisvosios prekybos privalumus; negalima daryti išankstinės prielaidos, kad žmonės supranta jos naudą. Valstybės narės šioje srityje taip pat atlieka svarbų vaidmenį. Valstybės narės įgaliojimus derėtis dėl prekybos susitarimų Europos

Komisijai turėtų suteikti tik surengusios išsamias vidaus diskusijas ir gavusios nacionalinių parlamentų pritarimą. Prekybos politika negali tapti nacionalinių klausimų įkaite. Visi susirūpinimą nacionaliniu ar net regionų lygmeniu keliantys klausimai turėtų būti aptarti ankstyvame proceso etape. Europos Sąjungai reikia iniciatyvios prekybos darbotvarkės, skirtos verslui, o reglamentavimas turi remti, o ne stabdyti verslo plėtrą.

Diskusijos Helsinkyje buvo surengtos pačiu metu, nes tuo pat metu vyko derybos dėl „paskutinę minutę“ iškilusių klausimų, susijusių su išsamiu ekonomikos ir prekybos susitarimu (angl. CETA). Po to, kai dėl jo buvo pasiektas galutinis susitarimas, Darbdavių grupės pirmininkas ir Suomijos bendraorganizatoriai paskelbė bendrą pareiškimą, kuriame išreiškė paramą laisvajai prekybai ir nurodė, kad plataus masto darbdavių ir profesinių sąjungų pritarimas laisvajai prekybai yra įmanomas, kai diskusija būna grindžiama faktais ir skaičiais, o ne mitais ir nuogąstavimais. (mp) ●

Viešosios investicijos Europoje: ES gali ir privalo dėti daugiau pastangų!

parengė Darbuotojų grupė

Europoje ir toliau nepakankamai investuojama, o tai trukdo ekonomikos atsigavimui ir socialinei pažangai. Ekonomikos atsigavimo skatinimas pasitelkiant viešąsias investicijas buvo pagrindinė lapkričio 30 d. vykusio Darbuotojų grupės neeilinio posėdžio tema. Ekonomistas Achim Truger pristatė savo tyrimą „Subalansuoto biudžeto taisyklės taikymas

viešosioms investicijoms Europoje“, kuriame paaiškina, kaip galima pateisinti valstybės deficitą, jei lėšos naudojamos investavimo tikslais. Dalyviai aptarė, kaip tokia taisyklė galėtų būti sėkmingai taikoma ES lygmeniu, kad pagal Stabilumo ir augimo paktą būtų galima užtikrinti didesnę lankstumą į nacionalinius deficitą ir skolos tikslus neįtraukiant pelningų investicijų.

Mokslo tyrimų darbuotoja Chiara Crepaldi taip pat pristatė tyrimą, kuriame nagrinėjamos galimos sinergijos tarp investicijų plano Europai ir ES socialinių teisių ramsčio iniciatyvos – svarbiausių naujos strategijos ekonominei ir socialinei konvergencijai Europoje didinti elementų. Dalyviai pabrėžė, kad ES turi nedelsiant sukurti naudingą projektą siekiant užtikrinti tinkamas gyvenimo ir darbo sąlygas savo darbuotojams ir piliečiams, ypač

atsižvelgiant į didėjančius nacionalizmo ir skaitmeninės eros iššūkius.

Šis susitikimas buvo puiki proga aptarti pažangą, padarytą įgyvendinant Komisijos pirmininko J.-C. Juncker „Darbo vietų kūrimo, ekonomikos augimo ir investicijų dokumentų rinkinyje“ numatytas priemones, daugiausia dėmesio skiriant idėjoms, kaip skatinti ES investicijų politiką ir socialinio ramsčio iniciatyvą, kurios užtikrina tvarų ir integracinį augimą ir gali būti alternatyva griežto taupymo politikai. (mg) ●

TRUMPAI

EESRK narė Madi Sharma rašo knygą, kad padėtų 7 milijardus idėjų paversti veiksmais

EESRK narė Madi Sharma (JK, Darbdavių gr.) pati išleido savo knygą *Madi No Excuses!* („Madi, jokių pasiteisinimų!“). Patyrusi smurtą šeimoje ir tapusi sėkminga verslininke, M. Sharma nori padėti visiems, ypač esantiems nepalankioje padėtyje, pakeisti savo gyvenimą išnaudojant savo verslumo plėčią šio žodžio prasme potencialą. Verslumas, kaip teigiama EESRK nuomonėje *Kūrybiškumas ir verslumas. Priemonės krizei įveikti*, nėra susijęs vien tik su pinigais ar verslo planais: tai idėjos ir tų idėjų realizavimas. Daugiau informacijos

EESRK narė Madi Sharma su būsimų verslininkų grupe

pateikiama adresu <http://madisharma.org/noexcuses/> (dm) ●

EESRK narys Thierry Libaert tiria aplinkosaugos komunikaciją

EESRK narys Thierry Libaert (kairėje) pristatymo renginyje

Lapkričio 16 d. INSEEC verslo mokykloje Paryžiuje įvyko vieša diskusija knygos *La communication Environnementale* išleidimo proga. Knygą parengė EESRK narys Thierry Libaert (FR, įvairių

interesų gr.). Diskusijas su kai kuriais knygos autoriais ir kitais žinomais pranešėjais vedė T. Libaert.

Knygoje, kurią išleido Prancūzijos nacionalinis mokslinių tyrimų centras (CNRS), apžvelgiama aplinkosaugos komunikacijos raida nuo jos atsiradimo dešimtajame praėjusio amžiaus dešimtmetyje ištikus kelioms ekologinėms katastrofoms, siekiant ją įtraukti į verslo ir politikos formuotojų diskursą. Joje taip pat nagrinėjama, kokią įtaką aplinkosaugos komunikacija daro su aplinka susijusiems organizacijų veiksmams, procesams ir operacijoms ir kaip ji formuoja vartotojų elgseną. (dm) ●

ŠVENTINIAI SVEIKINIMAI

Mieli skaitytojai,

linkime Jums linksmų Kalėdų ir sveikatos bei laimės kupinų 2017-ųjų metų.

Dėkojame už Jūsų susidomėjimą ir tikimės, kad kiti metai bus pilni įdomių naujų iššūkių ir galimybių – ateinančiais mėnesiais rengiamės Jums pristatyti mūsų leidinį nauju elektroniniu formatu.

Redaktoriai:

Alun Jones (vyriausiasis redaktorius)
Daniela Marangoni (dm)

Numerį rengė:

Caroline Alibert-Deprez (cad)
Chloé Lahousse (cl)
Daniela Marangoni (dm)
Dilyana Slavova
Jasmin Klotzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Margarida Reis (mr)
Margarita Gavanas (mg)
Milan Minchev (mm)
Monica Procopet (mp)
Silvia M. Aumair (sma)

Leidinio koordinatorius

Daniela Marangoni
Katerina Serifi

Leidinyje baigtas 2016 m. gruodžio 1 d.

Adresas

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas
Jacques Delors pastatas, 99 Rue Belliard, B-1040
Bruselis, Belgija
Tel. +32 2 546 9476
Faks. +32 2 546 9764
E. paštas eescinfo@eesc.europa.eu
Interneto svetainė <http://www.eesc.europa.eu/>

EESRK info 23 kalbomis: <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.eesc-info>

EESRK info leidžiamas devynis kartus per metus Komiteto plenarinių sesijų metu. Išspausdintą EESRK info versiją anglų, prancūzų ir vokiečių kalbomis galima gauti nemokamai Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto Spaudos skyriuje.

Be to, EESRK info leidinį 23 kalbomis PDF formatu rasite EESRK interneto svetainėje <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.eesc-info>.

EESRK info nėra oficiali EESRK veiklos ataskaita. Tokio pobūdžio dokumentai skelbiami Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje arba kituose Komiteto leidiniuose.

Atgaminti leidžiama, jei daroma nuoroda į šaltinį – EESRK info – ir kopija nusiunčiama redaktoriui.

Tiražas 5 800 egz.

Kitas numeris bus išleistas 2017 m. sausio mėn.

SPAUSDINTA 100 % PERDIRBTAME POPIERIUIJE

2016 m. gruodžio mėn. / 09

Leidinių biuras